

ORIIDEN HYVÄKSYMINEN JALOSTUKSEEN

SRP-JALOSTUKSEEN TARJOTTAVAT ORIIT

SRP SUOMALAINEN RATSUPONI

Sisällysluettelo

1. YLEISIÄ OHJEITA	4
1.1 Jalostukseen hyväksymisen perusteet	4
1.3 Ratsuoriapäiville ilmoittautuminen ja maksut 2022.....	5
1.4 majoitukset, talliohjeistus ja turvallisuus.....	6
1.5 Oriiden valokuvaus	6
1.6 Steward ja keskustelutilaisuudet orilautakunnan kanssa.....	7
1.7 Lääkintämääräykset ja alkoholin käyttö	7
1.8 Oriin jalostukseen hyväksymisen ehdot	7
1.9 Valitusoikeus	7
2. HEVOSEN JA RATSASTAJAN VARUSTEET toimintatavat testin aikana	8
2.1 Hevostarkastus, rakennearvostelu, askellajien esittäminen vapaana.....	8
2.2 Irtohypytyt	8
2.3 Askellajikoe ratsain, 4-5-vuotiaat	8
2.4 Estekoe, 4-5-vuotiaat.....	9
2.5 Vanhempien oriiden ratsain esittäminen	9
2.8 Palkintojenjako	9
3. NÄYTTELYYN SAAPUMINEN JA ILMOITTAUTUMINEN	9
4. TERVEYDEN-TILAN TARKASTUS.....	9
4.1 hevostarkastus	9
4.2 Röntgenkuvaus.....	9
5. RAKENNE-ARVOSTELU	10
6. SUORITUS-KYVYNKOKEET	10
6.1 Kolmevuotiaiden oriiden testaus	11
6.2 4-5 –vuotiaiden oriiden testaus	11
Askellajikoe I, oma ratsastaja.....	11
Askellajikoe II, testiratsastaja	11
Askellajikokeen perus-vaatimukset ikäluokittain	12
estekoe I, oma ratsastaja	12
Estekoe II, testiratsastaja	12
6.3 Tallikäyttäytymisen arviointi	12
7. JALOSTUSARVOS-TELTAVAT ORIIT.....	12
7.1 Ulkomaisessa kanta-kirjassa hyväksytyt tai kilpailusuoritusten perusteella hyväksyttävät oriit.....	12
8. ORIIDEN JALOSTUKSEENKÄYTTÖ-OIKEUS	13

LIITTEET

- Liite 1 Lääkintäohje
- Liite 2 Terveysvaatimukset
- Liite 3 Röntgenkuvausohjeet ja -pöytäkirja sekä hammas- ja purentatarkastus
- Liite 4 Suorituskyvynkoe 3-vuotiaat
- Liite 5 Suorituskyvynkoe 4-5-vuotiaat
- Liite 6 Jalostusarvosteltavat oriit
- Liite 7 Jalostusluokkien vaatimukset ja suoritusvaatimukset
- Liite 8 YHO turvallisuusohje ja aluekartta

1. YLEISIÄ OHJEITA

1.1 JALOSTUKSEEN HYVÄKSYMISEN PERUSTEET

Jalostusvalinnan tarkoituksena on valita perimältään parhaat hevoset ja ponit seuraavan sukupolven vanhemmiksi. Valinta Ratsuripäivillä perustuu voimassa olevassa jalostusohjelmassa määritettyihin jalostustavoitteisiin, jotka pohjautuvat rotumäärittelmään.

Jalostusohjelmassa määritellään minimivaatimukset oriin polveutumiselle, terveydelle, rakenteelle ja suorituskyyville. Jalostettavina ominaisuuksina ovat tyyppi, rakenne, liikkeet, terveys, luonne ja suorituskyyky. Jalostukseen hyväksyttävän oriin tulee täyttää nämä vaatimukset populaation keskitasoa paremmin.

Oriin jalostuksellisen arvioinnin suorittaa Suomen Hippos ry:n nimeämä orilautakunta. Lautakunta koostuu eläinlääkäristä, rakennearvostelijoista, este- ja askellajituomareista, testiratsastajista sekä tallikäyttäjymisen arvioijasta. Lisäksi voidaan tarvittaessa käyttää muita asiantuntijajäseniä.

Tyypistä oriilla arvostellaan rotu- ja sukupuolileima. Rakenteesta arvostellaan sopusuhtaisuutta, pään, kaulan ja rungon rakenteen yhdenmukaisuutta rotumäärittelmän kanssa sekä jalka-asentojen rakennetta. Myös liikeratoja ja niiden ennustetta kestävyydelle arvioidaan. Liikkeistä arvioidaan käynti, ravi ja laukka.

Terveydentilan tarkastuksessa tutkitaan oriin yleinen ja ortopedinen terveys. Lisäksi röntgenkuvauksessa tutkitaan oriin jalkojen luuston terveys. Hevostarkastuksen tarkoituksena on sulkea pois eläinsuojelullisesti oriin käyttöä jalostuksessa estävät sairaudet ja perinnölliset viat, joista osa saattaa ilmetä vasta seuraavassa sukupolvessa.

Ratsuponijalostukseen hyväksyttävien oriiden tärkeänä hyväksymisvaatimuksena

on suorituskyyvynkoe tai vahvat kilpailunäytöt. Suorituskyyvyn kokeella arvioidaan aikaisessa vaiheessa oriin jalostusarvoa suoritusoriina.

On erittäin tärkeää tuoda poni tilaisuuteen hyvin valmisteltuna, jotta sillä on mahdollisuus esittää parhaansa.

Oriin hyvinvoinnista testin aikana vastaa omistaja tai omistajan nimeämä vastuuhenkilö. Oriiden asianmukaista kohtelua valvoo orilautakunta eläinlääkärin johdolla yhdessä stewardin ja tallitarkkailijan sekä muiden toimihenkilöiden kanssa.

1.2 RATSUPONIORIIDEN SUORITUSVAATIMUKSET

Jokaisesta Oripäiville osallistuvasta oriista toimitetaan röntgenkuvat ja röntgen/hammas/purentatutkimuspöytäkirja hyvissä ajoin ennen ilmoittautumista sekä terveystieto- ja esitietolomakkeet ilmoittautumisen yhteydessä.

3-VUOTIAAT ORIIT: YLEINEN SUORITUSKYVYNKOE

Päivä 1

- Eläinlääkärin suorittama hevostarkastus
- Rakennearvostelu
- Irtohypytyt I
- Askellajit vapaana

Päivä 2

- Irtohypytyt II
- Palkitseminen

Jalostusluokka I – jalostukseenkäyttöoikeus kaksi vuotta

Jalostusluokka II – jalostukseenkäyttöoikeus voimassa yhden vuoden tammakohtaisella orilisenssillä

4-5 -VUOTIAAT ORIIT: YLEINEN SUORITUSKYVYNKOE

Päivä 1

- Eläinlääkärin suorittama hevostarkastus
- Rakennearvostelu
- Askellajikoe I: oma ratsastaja

Päivä 2

- Estekoe I, oma ratsastaja
- Päivä 3
- Askellajikoe II tai estekoe II, testiratsastaja
  - Palkitseminen

**Jalostusluokka I –
jalostukseenkäyttöoikeus voimassa
toistaiseksi**

**Jalostusluokka II –
jalostukseenkäyttöoikeus kaksi vuotta,
tammakohtainen orilisenssi**

6- VUOTIAAT JA VANHEMMAT ORIIT

Päivä 1

- Eläinlääkärin suorittama hevostarkastus
- Rakennearvostelu
- **6-8-vuotiaat** oriit askellaji- tai estearviointi oman ratsastajan ja testiratsastajan kanssa, painotetaan erityisesti luonnetta ja yhteisyöhalukkuutta
- **9-13-vuotiaat** oriit – ratsain esittäminen
- Palkitseminen

**Jalostusluokka I – suoritusvaatimukset
sekä muut vaatimukset täyttyvät,
jalostukseenkäyttö voimassa toistaiseksi**

**Jalostusluokka II – suoritusvaatimukset
eivät riitä jalostusluokkaan I, mutta muut
ominaisuudet puoltavat oriin hyväksymistä,
tammakohtainen orilisenssi**

1.3 RATSUORIPÄIVILLE ILMOITTAUTUMINEN JA MAKSUT 2022

Osallistumisoikeuden saadakseen, tulee oriilla olla vaadittavat kilpailutulokset ikäluokkansa tasolta. Tarkemmat määritelmät on esitetty liitteessä 8.

3-vuotiaat oriit ilmoitetaan yleiseen suorituskyvynkokeeseen. Mikäli oriilla on ulkomainen testitulos, voidaan se hyväksyä sen perusteella jalostusluokkaan II.

4-5 -vuotiaat oriit ilmoitetaan yleiseen suorituskyvynkokeeseen. Omistaja voi valita, esitetäänkö ori testiratsastajan kanssa esteillä vai askellajeissa. Ori voi

osallistua ulkomaisen testituloksen perusteella.

6-8 -vuotiaat oriit voivat osallistua kilpailusuoritusten tai ulkomaisen testituloksen perusteella.

9-vuotiaat ja vanhemmat oriit voivat osallistua joko ulkomaisen testi- tai kilpailutulosten perusteella.

Ratsuoripäiville ilmoittaudutaan Hippoksen Heppa-järjestelmän näyttelykalenterin kautta **17.2.2022** mennessä. Ilmoittautumista varten tarvitaan Oma Talli -tunnukset.

Jälki-ilmoittautuneina huomioidaan **vain ilmoittautumisajan jälkeen maahantuodut oriit**, joiden osalta viimeinen ilmoittautumispäivä on **3.3.2022**. Hippos suosittelee, että Ratsuoripäiville osallistuvat oriit tuodaan Suomeen viimeistään viikkoa ennen tapahtumaa.

Ilmoittautumisajan päätyttyä lasku osallistumisesta tulee ilmoittajalle sähköpostilla sekä Oma Talliin. Ilmoittamalla oriin tapahtumaan ilmoittaja sitoutuu maksamaan laskun.

Tuontioriiden rekisteröinti ja rekisteröintimaksut tulee olla hoidettu viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä.

Ilmoittautumisen yhteydessä oriinpitäjä täyttää oriista esitietolomakkeen, joka tulee toimittaa Hippokseen.

Esitietolomakkeen liitteinä toimitetaan tarvittaessa lomakkeeseen merkityt tiedot.

Oriin ilmoittajan vastuulla on, että orilautakunnalla on käytössään kaikki ajankohtainen tieto oriista.

Hinnasto

Suorituskyvynkoe 3 -vuotiaat 400 €

Suorituskyvynkoe 4-5 -vuotiaat 670 €

Kilpailusuoritusten perusteella hyväksyntää hakevat oriit 400 €

Jalostusarvosteltavat oriit, hyväksytyt toisessa kantakirjassa 220 €

Röntgenkuvien analysointimaksu 50 €

Lisäksi oriin majoituskulut sekä hyväksytyiltä oriilta mahdolliset geneettiset testit (WFFS, PSSM1) ja DNA-määrityksen kulut. Ratsuoripäivillä jalostusluokkaan I hyväksyttävien oriiden osallistumismaksuun sisältyy hyväksymisvuoden yleinen orilisenssi.

Ilmoittautumisajan jälkeen perutusta osallistumisesta palautetaan maksusta puolet (50 %) eläinlääkärintodistusta vastaan. Ennen ilmoittautumisajan päättymistä peruttu ilmoittautuminen ei aiheuta ilmoittajalle kuluja. Peruutus tehdään sähköpostitse sanna.uotila@hippos.fi tai puhelimitse Sanna Uotila 020 760 5257.

1.4 MAJOITUKSET, TALLIOHJEISTUS JA TURVALLISUUS

Suorituskyvynkokeeseen osallistuville oriille (3-5-vuotiaat) varataan karsinapaikka Hevosopistolta torstaista lauantaihin Hippoksen toimesta. Mikäli tarvittavat karsinapaikka pidemmälle ajalle, ilmoita siitä sanna.uotila@hippos.fi **3.3.2022** mennessä.

Hevosopisto lähettää laskun karsinapaikasta suoraan oriin ilmoittajalle. Lisätietoja www.hevosopisto.fi

Yleisön liikkuminen tallissa on kielletty. Tallivalvojana toimii Hippoksen nimeämä henkilö.

Suorituskyvynkokeeseen osallistuvat oriit pysyttelevät pääosin tallissa koko testin ajan osakokeita ja verryttelyjä lukuun ottamatta. Mikäli ori poistuu tallista, tulee siihen pyytää lupa tallivalvojalta. Oriita voidaan verryttellä aikaisintaan puoli tuntia ennen oman testin alkua.

Oriin kanssa liikuttaessa on otettava huomioon yleisön ja muiden tapahtumaan osallistuvien turvallisuus. Oriin on oltava suitsittuna, kun sitä liikutetaan tapahtumapaikalla. Oriit ovat tapahtumapaikalla koko ajan oriin omistajan/haltijan vastuulla. Vaaratilanteita aiheuttava ori voidaan poistaa testistä.

Oriiden esittäjillä ja avustajilla on kaikissa testitilanteissa oltava kypärä päässä. **Kypärän käyttö on pakollista aina oriita käsiteltäessä.**

Eläinlääkäri on paikalla oriiden testien ajan, muutoin palvelee päivystävä eläinlääkäri (ja Ypäjän Hevossairaala).

Testien ajan paikalla on ensiapuhenkilökunta, muina aikoina päivystävä ensiapu.

Ihmisten majoituspaikkavaraukset tehdään suoraan Hevosopistolle www.hevosopisto.fi.

1.5 ORIIDEN VALOKUVAUS

Oriiden valokuvaaminen oripäivillä tapahtuu erikseen merkityllä alueella erikseen ilmoitettuna ajankohtana. Huolehdittehan, että ori tulee kuvattua Hippoksen kuvaajan toimesta.

HUOM! Katalogiin tarvittava oriin rakennekuva (mielellään sivusta, koko hevosen kuva) tulee toimittaa **viimeiseen ilmoittautumispäivään 17.2.2022** mennessä pirje.fager-pintila@hippos.fi. Kuvan lähettäjä vastaa kuvan käyttöoikeuksista. Kuvan tulee olla:

- korkearesoluutioinen .jpg -kuva
- vaakasuuntainen
- taustaltaan yksinkertainen (esim. metsä tai seinä)
- kuvassa tulee olla tarpeeksi tilaa hevosen ympärillä (leikkuuvarat)
- mielellään muokkaamaton

Kuva 1. Esimerkkikuva katalogiin tulevasta oriin rakennekuvasta.

1.6 STEWARD JA KESKUSTELUTILAISUUDET ORILAUTAKUNNAN KANSSA

Oritestin aikana paikalla on steward, joka valvoo hevosten hyvinvointia ja jolla on oikeus osallistua äänettömänä jäsenenä orilautakunnan työskentelyyn. Hän toimii myös lautakunnan työskentelyn valvojana ja oriinpitäjien kontaktihenkilönä.

Stewardilla on oikeus osallistua orilautakunnan kokouksiin sekä orilautakunnan ja oriinpitäjien keskustelutilaisuuksiin.

Oriiden omistajilla/heidän valtuuttamillaan henkilöillä on mahdollisuus keskustella orilautakunnan kanssa päivittäin oriiden arvostelujen jälkeen oritestiin liittyvistä asioista.

1.7 LÄÄKINTÄMÄÄRÄYKSET JA ALKOHOLIN KÄYTTÖ

Ratsuoripäivillä noudatetaan Suomen Hippoksen lääkintämääräyksiä ja oriita testataan pistokokein dopingtesteillä. Kokeiden ajankohdan päättää orilautakunnan eläinlääkäri.

Päihtynyt henkilö ei saa käsitellä oritta tapahtuma-alueella oritestin aikana. Lautakunta voi määrätä suoritettavaksi puhallustestejä ja päihtynyt henkilö voidaan poistaa tapahtuma-alueelta.

Liite 1 Lääkintäohje

1.8 ORIIN JALOSTUKSEEN HYVÄKSYMISEN EHDOT

Oriin jalostukseenkäytön ehtona on vapauttava röntgenlausunto ennen ensimmäistä jalostukseen hyväksymistä sekä viiden vuoden välein otettava negatiivinen CEM-testitulokset ennen astutuskauden alkua. Keinosiemennykseen käytettävältä oriilta vaaditaan vuosittaisen CEM-testi sekä EVA-testi.

Hevostarkastuksen yhteydessä oriista otetaan tarvittaessa dna-testi (jouhet).

Kaikki oripäivillä **hyväksytyt** ratsuponoriit testataan perinnöllisten sairauksien varalta seuraavasti:

Ratsuhevossukuiset ponoriit WFFS:n (Warmblood Fragile Foal Syndrome) varalta, mikäli niitä ei ole aiemmin testattu.

Mikäli ori polveutuu newforestinponeista, testataan ori PSSM1-geenivirheen varalta, mikäli sitä ei ole aiemmin testattu.

Oriin jalostuskäytön ehtoihin kuuluu myös sääntöjen mukainen sähköinen astutuskirjanpito.

Lisäksi orilautakunta voi asettaa tarpeen vaatiessa muita ehtoja jalostukseenkäytölle.

1.9 VALITUSOIKEUS

Jalostusarvostelun tuloksesta ei voi valittaa. Mikäli arvostelutilaisuutta ei ole toteutettu rodun voimassa olevan jalostusohjelman ja muiden asiaa koskevien ohjeistusten mukaisesti, voidaan asiasta valittaa.

Valituksen voi tehdä henkilö, jonka omistuksessa tai hallinnassa kyseiseen valitukseen liittyvä yksilö on. Valitus tulee toimittaa kirjallisesti. Valitukset käsittelee Suomen Hippos ry:n Ratsu- ja ponivaliokunta.

Arvostelupaikkaan ja tapahtumaan liittyvät valitukset tulee esittää arvostelutilanteessa, viimeistään puoli tuntia tilaisuuden päätyttyä näyttelykansliaan.

Muut arvostelutilaisuuteen liittyvät valitukset tulee toimittaa Suomen Hippokseen kirjallisina kahden viikon kuluessa arvostelutilaisuudesta.

Oriin testi voidaan keskeyttää orilautakunnan yhteisellä päätöksellä. Keskeytyksestä ei voi valittaa.

2. TOIMINTATAVAT TESTIN AIKANA

Oriin esittäjällä sekä avustajalla tulee olla kypärä päässään aina oritta käsiteltäessä. Esittäjän asun tulee olla tarkoituksenmukainen ja siisti. Huomioithan, että huoltajan täytyy hakea Hippokselta lupa esittää oritta alle 16-vuotiaalle esittäjälle/ratsastajalle.

Esittäjän tai avustajan raippaan ei saa olla kiinnitettynä mitään ylimääräistä esim. muovipusseja tai muovisuikaleita. Irtohypytyksessä ja juoksutuksessa pitkä juoksutuspiiska on sallittu merkinantovälineenä. Merkinantojen tulee olla hillittyjä eikä piiskalla saa osua hevoseen.

Ori esitetään suitsuttuna ja numerolapulla varustettuna jokaisessa osakoikeessa sekä aina sen poistuessa karsinasta.

Mikäli oriilla on jatkuvasti huomauttamista vääränlaisista varusteista, voi orilautakunta asettaa siitä oriin haltijalle/omistajalle sanktion.

Testin ajan paikalla oleva steward tarkastaa oriiden varusteet ennen jokaista testiosuutta. Oriin omistaja tai omistajan nimeämä vastuuhenkilö on vastuussa siitä, että oriin varusteet ovat sääntöjen mukaiset.

2.1 HEVOSTARKASTUS, RAKENNEARVOSTELU, ASKELLAJIEN ESITTÄMINEN VAPAANA

Hevonen esitetään suitsittuna ja riittävän pitkän taluttimella varustettuna, ilman suoja.

Hevostarkastuksessa tulee olla mukana **oma, vähintään 4m pitkä liina** ympyrällä juoksutusta varten.

Avustajan käyttö on suositeltavaa.

2.2 IRTOHYPYTYS

Irtohypytyksessä hevosella tulee olla etujaloissa jännesuojat, bootsit on sallittu. Takajaloissa sallitaan SRL:n estesääntöjen mukaiset suojat **lukuunottamatta pinteileitä ja bootseja** (huomioithan nuoria hevosia koskevat suojasäännöt).

Taluttimen tulee olla varustettu nopeasti irroitettavalla ja kiinnitettävällä pikalukolla. Irtohypytyksuun vietäessä voidaan myös käyttää lyhyttä kuolainrenkaan läpi pujotettavaa nauhaa, joka irtoaa suitsista päästettäessä hevonen kujaan. Irtoi päästetylle hevoselle ei saa jäädä kuolainrenkaaseen roikkuvaa talutinta tai deltaohjaa, jonka päälle se voi astua.

Oriin tulee olla hyvin valmisteltu irtohypytykseen ja toimia pienillä avuilla. Pitkä juoksutusraippa on sallittu merkinantovälineenä. Raipalla ei saa osua hevoseen, jahdata hevosta eikä sitä saa käyttää rankaisuun. Raipan käytön tulee olla hillittyä ja käyttäjän tulee välttää toistuvaa ja äänekästä merkinantoa. Irtohypytyks tulee keskeyttää, mikäli ori ei suoriudu annetuista tehtävistä tai käyttäytyy vaarallisesti.

2.3 ASKELLAJIKOE RATSAIN, 4-5-VUOTIAAT

Oriin omalla ratsastajalla tulee olla SRL:n kouluratsastuskilpailusääntöjen mukainen asu. Ratsastajalla saa olla kannukset ja/tai

raippa. Askellajikokeessa ori tulee olla satuloitu ja suitsittu nivelkuolaimin SRL:n kouluratsastuskilpailuja koskevien sääntöjen mukaisesti. Apuohjat, suojat, pintelit ja korvahappu eivät ole sallittuja.

2.4 ESTEKOE, 4-5-VUOTIAAT

Ratsastajalla tulee olla SRL:n estekilpailusääntöjen mukainen asu. Estekokeessa oriin tulee olla satuloitu ja suitsittu nivelkuolaimin SRL:n kouluratsastuskilpailuja koskevien sääntöjen mukaisesti.

Martingaalin (vapaajuoksuisin renkain) ja/tai rintaremmen sekä vatsapanssarin käyttö on sallittua. Etujaloissa on sallittua jännesuojien ja bootsien käyttö. Takajaloissa sallitaan SRL:n estesääntöjen mukaiset suojat **lukuunottamatta pinteileitä ja bootseja**. Korvahappu ei ole sallittu.

2.5 VANHEMPIEN ORIIDEN RATSAIN ESITTÄMINEN

Vanhempien oriiden ratsastuskokeessa ratsastajalla tulee olla SRL:n este-/koulukilpailu-sääntöjen mukainen asu. Raippa ja kannukset ovat sallittuja.

Hevosen varusteiden tulee olla SRL:n kouluratsastuskilpailuja tai SRL:n esteratsastuskilpailuja koskevien sääntöjen mukaiset (nivelsuitsitus). Ratsastuskokeessa sallitaan pinteileiden, suojien ja bootsien käyttö kilpailusääntöjen mukaan.

2.8 PALKINTOJENJAKO

Palkintojenjaossa ori esitetään maasta käsin. Suosittelemme liinan tai pitkien ohjien käyttämistä taluttimena.

Oriilla ei saa olla jaloissa suoja, pinteileitä tai bootseja.

3. NÄYTTELYYN SAAPUMINEN JA ILMOITTAUTUMINEN

Ratsuoripäiville osallistuva ori ilmoitetaan kansliaan viimeistään tuntia ennen ensimmäisen testiosuuden alkua. Hevosen passi esitetään hevostarkastuksessa ID-varmennuksen yhteydessä.

Viimeistään ilmoittautumisen yhteydessä kansliaan toimitetaan mahdolliset lisäselvitykset, jotka oriinpitäjä haluaa jättää lautakunnan tiedoksi (esim. ilmoittautumisajan jälkeen esille tulleet lisätiedot tai anomus alle 16-vuotiaan oikeudesta esittää oritta).

4. TERVEYDENTILAN TARKASTUS

4.1 HEVOSTARKASTUS

Ratsuoripäivillä kaikille oriille tehdään laaja terveydentilan tarkastus. Tarkastus sisältää mm. jalkojen tutkimisen sekä liikkeen kovalla ja pehmeällä alustalla.

Tarkastuksen yhteydessä oriit mitataan ja niiden tunnistetiedot tarkistetaan.

Mikäli eläinlääkäri huomaa oriin terveydentilassa jotain poikkeavaa, voidaan ori tarkastaa uudelleen ennen seuraavan oritestin osuuden alkua. Tarvittaessa ori tarkastetaan useamman kerran testin aikana.

Vähintään toinen orilautakunnan edustaja on eläinlääkärin lisäksi paikalla koko hevostarkastuksen ajan.

Liite 2 Terveysvaatimukset

4.2 RÖNTGENKUVAUS

Kaikki oriit on röntgenkuvattava ennen Ratsuoripäiviä. Röntgenkuvat tulee

toimittaa Suomen Hippokseen **viimeistään 13.2.2022**, josta ne toimitetaan eteenpäin lausuntoa varten. Lausunnon kuvista saa tällöin **ennen viimeistä ilmoittautumispäivää**. Aiemmin toimitetuista kuvista saa lausunnon noin kahden viikon kuluessa.

Röntgenkuvaus voidaan tehdä aikaisintaan 12 kuukautta ennen Ratsuripäiviä. Tuontioriiden osalta ulkomaiset röntgenkuvat hyväksytään muista EU-maista sekä Norjasta ja Sveitsistä. Annetut röntgenlausunnot ovat voimassa kaksi vuotta.

Pyydämme toimittamaan vain tarvittavat kuvat. Kuvien laadun tulee olla sellainen, että ne pystytään analysoimaan, joten uusintakuvauksien välttämiseksi pyydämme kiinnittämään laatuun erityistä huomiota.

Oriilta, joilla on aiemmin ollut jalostukseenkäyttöoikeus Suomessa, ei vaadita uusia röntgenkuvia.

Liite 3 Röntgenkuvausohjeet ja -pöytäkirja sekä hammas- ja purentatarkastus

5. RAKENNEARVOSTELU

Rakennearvostelua aletaan tehdä hevostarkastuksen yhteydessä. Orilautakunta arvion hevosen rakenteen ja liikkeiden säännöllisyyden sivuprofiilista, edestä sekä takaa. Ori esitetään käynnissä ja ravissa suoralla, edestakaisella linjalla sekä käynnissä ja ravissa suurella ympyrällä talutettuna.

Rakenneominaisuudet kirjataan lineaarisen profiloinnin mukaisesti. Lisäksi rakenteesta annetaan sanallinen lausunto ja pisteet 4-10 arvostelukohdista 1) tyyppi, 2) pää, kaula, runko, 3) jalat ja liikkeiden säännöllisyys.

6. SUORITUSKYVYNKOEET

Suorituskyvynkokeisiin osallistuvat vähintään kolmevuotiaat suomalaisen ratsuponin jalostukseen tarjottavat **rotu- ja ratsuponiorit, lämminveriset ratsuhevosorit sekä täysveriorit**, joilla ei ole korvaavia tuloksia käytössä.

Kaikki oriit suorittavat ensimmäisenä hevostarkastuksen, mittauksen ja identiteetin tarkastuksen sekä rakennearvostelun.

Oriit saapuvat kaikkiin testin osuuksiin sopivasti verrytelyinä. Verryttelyalue avautuu 30 min ennen suoritusten alkua ja **testialueelle siirrytään aina verryttelyalueen kautta** (pl. hevostarkastus ja rakennearvostelu). Estekokeeseen osallistuvien oriiden verryttelyesteen korkeus on maksimissaan sama kuin testissä. Oriilla tulee olla verryttelyssä samat suojat kuin testisuorituksessa. Stewardi valvoo verryttelyä ja tarkistaa varusteet.

3-vuotiaat oriit suorittavat yleisen suorituskyvynkokeen. Kaikille yhteisten testiosuuksien lisäksi ne osallistuvat irtohypytykseen ja askellajien arviointiin. **Ratsuponijalostukseen tarjottavia 3-vuotiaita oriita ei esitetä ratsain.**

4-5-vuotiaat oriit suorittavat yleisen suorituskyvynkokeen. Niiden testi koostuu askellaji- ja estekokeesta oman ratsastajan kanssa sekä testiratsastuksen omistajan valinnan mukaan joko esteillä tai askellajeissa.

Kaikkien suorituskyvynkokeisiin osallistuvien hevosten tallikäyttämistä seurataan testin ajan. Luonteen arviointi tapahtuu jokaisen osakokeen yhteydessä yhteistyössä koko orilautakunnan kanssa.

Suorituskyvynkokeen lopulliset tulokset julkaistaan koko testin päätyttyä. Oriin omistajalla tai edustajalla on oikeus keskustella tuomariston kanssa osien

suorituksista erikseen ilmoitetuissa keskustelutilaisuuksissa.

Suomen Hippos ry pidättää oikeuden oritestin osakokeiden järjestyksen muutoksiin.

6.1 KOLMEVUOTIAIDEN ORIIDEN TESTAUS

Kolmevuotiaiden oriiden testin tehtävänä on antaa monipuolinen kuva oriin ominaisuuksista. Oriin jalostukseen hyväksyminen ratkaistaan testin eri osakokeiden antaman kokonaisuuden perusteella. Ratsuponijalostukseen tarjottavien oriiden testissä painotetaan oriin luonnetta ja yhteistyöhalukkuutta. Testi suoritetaan yleistestinä.

Hevostarkastuksen ja rakennearvostelun jälkeen oriit suorittavat ensimmäisen irtohyppytestin ja askellajit esitetään vapaana.

Testin toisena päivänä on vuorossa irtohyppytesti II.

Oriiden palkitseminen tehdään kaikkien testiosuuksien jälkeen. Kaikki testiosuudet ovat yleisölle avoimia.

Maksimiestekorkeudet irtohyppytestissä

3-vuotiaat

Ylikorkeat	120 cm
141-148cm	110 cm
131-140cm	100 cm
Alle 130cm	90 cm

Esteiden välit sovitetaan oriin koon mukaan. Poneilla käytetään irtohyppytestissä vain kevyitä puomeja (ei lankkuja).

Liite 4 Suorituskyvynekoe 3-vuotiaille

6.2 4-5 -VUOTIAIDEN ORIIDEN TESTAUS

Suorituskyvynekokeeseen osallistuvat 4-5-vuotiaat oriit osallistuvat yleistestiin. **Testissä painotetaan oriin luonnetta ja yhteistyöhalukkuutta.** Koe koostuu kolmesta osakokeesta: askellajikokeesta I ja estekokeesta I oman ratsastajan ratsastamana sekä joko askellajikokeesta II tai estekokeesta II testiratsastajan ratsastamana.

Ori saa sanallisen arvion kunkin osakokeen jälkeen, lopulliset tulokset julkaistaan, kun koko testi on suoritettu. Oriiden palkitseminen tehdään kaikkien testiosuuksien jälkeen kolmantena päivänä. Kaikki osakokeet ovat yleisölle avoimia.

ASKELLAJIKOE I, OMA RATSASTAJA

Ori esitetään kaikissa kolmessa askellajissa orilautakunnan ohjeiden mukaan, molempiin suuntiin suorilla ja kaarevilla urilla: käyntiä pitkin ohjin, kevyttä ravia ja temponvaihteluita, laukkaa kevyessä istunnassa ja temponvaihteluita sekä ikäluokkaan kuuluvia tehtäviä. Jännittyneisyyden vähentämiseksi on yleensä sopivinta aloittaa ohjelma ravissa ja esittää käynti myöhemmin. Oriin tulee kulkea kaikissa askellajeissa tasapainossa ja nuorelle oriille sopivassa muodossa.

ASKELLAJIKOE II, TESTIRATSASTAJA

Ori tuodaan suorituspaikalle taluttaen, minkä jälkeen oma ratsastaja nousee hevosen selkään (avustaja voi pitää hevosta kiinni selkään noustessa) ja ratsastaa oritta muutaman minuutin ajan molempiin suuntiin.

Tämän jälkeen oma ratsastaja avustaa testiratsastajaa selkään nousussa. Testiratsastaja ratsastaa oritta kaikissa askellajeissa molempiin suuntiin.

ASKELLAJIKOKEEN PERUSVAATIMUKSET IKÄLUOKITTAIN

4-vuotiaat Ori taipuu molempiin suuntiin, liikkuu tasapainossa suorilla ja kaarevilla urilla (20 m ympyrät), pystyy pidentämään ja lyhentämään askeltaan.

5-vuotiaat Edellisten lisäksi ori suoriutuu sivuttaisliikkeistä, sillä on ikäisekseen sopiva kokoamiskyky, 10–12 m voltit.

ESTEKOE I, OMA RATSASTAJA

Omia avustajia ei saa olla mukana radalla. Rata hypätään ensin kokonaisuudessaan, minkä jälkeen tuomariston ohjeiden mukaan koko rata uudelleen tai osia siitä.

ESTEKOE II, TESTIRATSASTAJA

Hevonen tuodaan kokeeseen taluttaen. Oma ratsastaja nousee hevosen selkään ja ratsastaa muutaman minuutin kumpaankin suuntaan. Tämän jälkeen oma ratsastaja nousee selästä, avustaa testiratsastajan oriin selkään ja poistuu radalta odottamaan kokeen päättymistä.

Omistajan nimeämä henkilö voi seistä rata-alueella mahdollista tuomareiden kuulemista varten (esteiden korottaminen ja lisätehtävät). Estekokeen II aikana arvioidaan uudelleen myös oriin laukkaa estetestiratsastajan ratsastamana.

Maksimiestekorkeudet:

	4-vuotiaat	5-vuotiaat
Ylikorkeat	100 cm	110cm
141-148cm	90 cm	100 cm
131-140cm	80 cm	90 cm
Alle 130cm	70 cm	80 cm

Esteiden maksimipituus on esteen korkeus +20 cm. Sarjaväli sovitaan oriin koon mukaan.

Liite 5 Suorituskyvynkoe 4-5-vuotiaille (Estekoe oman ratsastajan ja testiratsastajan kanssa)

6.3 TALLIKÄYTTÄYTYMISEN ARVIOINTI

Jalostuksen tavoitteena on hyväluonteinen ja maltillinen ratsuponi. Oriiden käyttäytymistä tallissa ja testialueella tarkkaillaan koko testin ajan.

Tallikäyttäytyminen pisteytetään muiden ominaisuuksien tavoin asteikolla 4-10. Arvosana perustuu kokonaisuuteen ja sen tulee olla vähintään 7 oriin hyväksymiseksi.

7. JALOSTUSARVOS- TELTAVAT ORIIT

Jalostusarvostelussa voidaan esittää ori, joka on

- hyväksytty ulkomaisessa hyväksytyssä pääkantakirjassa,
- hyväksytty ulkomaisessa tunnustetussa kantakirjassa,
- tai jolla on tarvittavat kilpailutulokset tai muut meriitit (**Liite 8**).

Jalostusarvostelukertoja ei ole rajoitettu.

7.1 ULKOMAISSA KANTA- KIRJASSA HYVÄKSYTYT TAI KILPAILUSUORITUSTEN PERUSTEELLA HYVÄKSYT- TÄVÄT ORIIT

Mikäli oriilla on voimassa oleva jalostukseenkäyttöoikeus hyväksytyssä pääkantakirjassa, ei Ratsuoripäivillä annettu lausunto vaikuta oriin jalostusluokkaan laskevasti.

Jalostusarvosteltavat ratsuponioriit suorittavat Ratsuoripäivillä hevostarkastuksen ja mittauksen sekä rakenteen arvostelun, joiden lisäksi 6-8-vuotiaat suorittavat joko askellaji- tai

estekokeen sekä oman ratsastajan että testiratsastajan kanssa.

Askelelaji- ja estekokeiden vaatimukset vastaavat kyseisen ikäluokan kilpailutulosvaatimuksia. Ratsuponeilla painotetaan ratsastuskokeessa erityisesti luonnetta, yhteistyöhalua ja ratsastettavuutta.

9-vuotiaat ja vanhemmat oriit esitetään ratsain joko askellelajeissa tai esteillä. orilautakunnan ohjeiden mukaan.

14-vuotiaita ja vanhempia oriita ei tarvitse näyttää ratsain, mutta halutessaan niin saa tehdä. 14-vuotiaita ja vanhempia oriita ei pisteytetä, vaan ne saavat ainoastaan sanallisen arvion.

Mikäli oriilla on erittäin mittavat/vakuuttavat omat kilpailunäytöt tai jälkeläisnäytöt, voidaan ori vapauttaa ratsastuskokeesta. Orilautakunta käsittelee kaikki vapautusanomukset, jotka on toimitettava ilmoittautumisajan puitteissa.

Liite 6 Jalostusarvosteltavat oriit

Liite 7 Jalostusluokkien vaatimukset

8. ORIIDEN JALOSTUKSEENKÄ YTTÖOIKEUS

3-vuotiaille SRP-kantakirjan jalostusluokkaan I merkittävälle oriille voidaan myöntää kahden vuoden yleinen jalostukseenkäyttöoikeus.

Jalostusluokkaan II merkittävälle oriille myönnetään jalostukseenkäyttöoikeus yhdeksi vuodeksi tammakohtaisilla orilisensseillä.

4-vuotialle ja vanhemmille SRP-kantakirjan jalostusluokkaan I merkittävälle oriille myönnetään toistaiseksi voimassa oleva jalostukseenkäyttöoikeus.

Jalostusluokkaan II hyväksyttävälle 4-vuotiaille ja vanhemmille oriille

myönnetään kahden vuoden tammakohtainen jalostukseenkäyttöoikeus. Oriin suoritustulokset arvioidaan vuosittain jalostusluokan mahdollisen korotuksen vuoksi.

Kaikille oriille tehdään arviointi niiden omien ja jälkeläistulosten perusteella oriin ollessa 9-vuotias.

Jalostukseenkäyttöoikeuden jatkamiseksi oriille tulee vuosittain lunastaa orilisenssi sähköisesti Heppa-järjestelmän kautta ja CEM-testin tulee olla vapauttava (luonolliseen astutukseen käytettynä viiden vuoden välein, keinosiemennykseen käytettynä vuosittain + EVA). Tammakohtaiset lisenssit tulee anoa ja maksaa erikseen.

Mikäli ori periyttää perinnöllisiä sairauksia, voidaan se poistaa jalostuksesta.

SRP-kantakirjan jalostusluokkiin merkitylle oriille voidaan myöntää jälkeläisarvokirjaimia jälkeläisten suoritusten perusteella.

Lisätietoja:
Suomen Hippos ry

Sanna Uotila, jalostusassistentti
sanna.uotila@hippos.fi
p. 020 760 5257, 040 506 2196

Tea Niemi, ratsu- ja ponitiimin vetäjä
tea.niemi@hippos.fi
p. 020 760 5258, 040 6565 466